

"Els editors haurien de ser poetes"

Vicenç Altaió, gran promotor cultural, poeta i, com es defineix ell mateix, 'traficant d'idees', comenta el seu punt de vista sobre les relacions entre l'art i la poesia amb l'artista i alhora poeta Ricard Huerta.

Fotografies de la revista 'Cave canis'. Aquesta va ser una de les iniciatives del traficant d'idees Vicenç Altaió.

RAFA GIL

RAFA GIL

L'obra de Vicenç Altaió (Santa Perpètua, 1954) recorre els límits del fet poètic amb accions d'avantguarda. Són criatures seues revistes tan suggestives com *Àrtics* (1985-1990) o l'actual publicació poètica *Cave canis*, així com *KRTU* (que també és un espai de difusió cultural). Ell es defineix com un "traficant d'idees", i certament ens ensenya la seua capacitat de generar aquest tràfic en una conversa dominada per les imatges poètiques, amb referències continuades als clàssics, a la filosofia i a les arts. Altaió és un eficaç gestor de l'ideari, poeta en suma. Hem visitat algunes de les paraules del traficant.

—Per quin motiu als seus projectes s'hi combinen sempre llenguatges tradicionalment diferenciats com la poesia i l'art?

—Jo en essència sóc poeta. Crec que la poesia és l'espai màxim de la llibertat i de la invenció del nou imaginari, però la poesia com a tal és un treball també abocat a la investigació, a un públic minoritari. D'entrada em vaig plantejar que per fer de poeta havia de donar, al mateix temps, unes pistes que poguessin ajudar a entendre aquesta obra poètica. I finalment aquestes pistes s'han convertit en un treball paral·lel sense frontera entre l'espai interior i exterior. No existeix la frontera entre l'art i la poesia. Les fronteres del gènere són a la vegada també el valor de la diferència. El gènere i la diferència els marca cadascú. Hi ha poetes que no són res més que els continuadors d'un clixé de la poesia que fa que escriure en prosa i retallar-la en forma de botifarra sigui un poema. A l'univers no sols hi ha unes regles, sinó que l'univers està en un estat de creació permanent. En el món de la ciència avui hi ha una posició de gran rigor, però que està molt a la vora de la poesia. Mentrestant, la poesia està en l'error de l'històric.

—Què escriuen els poetes i què escriuen els artistes?

—No podem cometre errors amb això, ja que els poetes i els artistes escriuen de tot. Un dels avantatges de pertànyer a una cultura d'àmbit restringit com la nostra és que tenim un pessebre damunt de la taula. Aquest àmbit restringit petit és també universal. Els científics ens diuen que hi ha la mateixa energia a tot l'univers que en un centímetre cúbic d'espai.

—Els consumidors de cultura artística i poètica són els mateixos?

—Sortosament, són molt diversos. Jo crec que avui han de conviure al mateix temps l'espai de l'hipersaber (espai laxo, diletant) amb l'espai de les especialitzacions.

Els nous oficis sempre són combinatòries de disciplines diverses. De la mateixa manera que en un procediment tan científic com les tècniques de reproducció artificial trobem biòlegs, psicòlegs i metges, en l'espai de la cultura és convenient fer taules de treball en què convisquin poetes, artistes, tècnics del món de la post-comunicació i d'altres disciplines. Crec que la tècnica i els conceptes han d'anar casats, en cas contrari no té cap interès com a forma.

—L'art i la poesia són les joguines dels adults?

—No. L'espai de l'art i l'espai de la poesia són espais molt pròxims al món del sagrat, per bé que el sagrat es manifesta en els humans també a través de l'humor, de la ironia. L'art i la literatura no són l'espai d'un ritual sinó l'espai d'una expressió. Es necessita una certa preparació i solidesa. La caixa de trons, la televisió, ha de ser també un motor en l'espai de la cultura, no únicament hauria d'informar, sinó també formar. Si no hi ha formació, aquest estadi cultural d'avui que és l'hipersaber, ens porta a un territori d'hibrideses i l'únic que aconseguim és quedar empatxats, ja que no hi ha capacitat de digerir, i l'espai del silenci és fonamental en l'art i en l'escriptura.

—Ja s'han acabat les avantguardes?

—Les avantguardes existeixen, han existit i existiran sempre, en tots els ordres: l'ordre polític, l'ordre

"Brossa és escatologia i escatofília. Es fixa molt en la brutor i la lletjor. Sap donar-los una càrrega poètica extraordinària."

Vicenç Altaió. Va ser fotografiat per Hannah Collins qui, com diu ell, el va convertir en nòmada.

social i en l'ordre de la cultura. Una època com la nostra té una gran avantguarda que és la científica. L'autor anglès Robert Sheldrake ha fet una reflexió sobre allò que ell diu les ressonàncies mòrfiques. Cada vegada que hom obre una porta, s'obre per a tot-hom. D'aquí la gran importància que té l'avantguarda, perquè ens ajuda a obrir portes que existeixen.

—En què s'enriqueix el poeta quan passa a ser traficant d'idees?

—Instal·lat en l'ofici de traficant d'idees, com a autodidacta permanent, en realitat m'agrada treballar amb metodologies i sabers que desconec, sobre temes nous que puc plantejar, que no treballo tot sol, però, i mitjançant taules multi i interdisciplinars, s'alimenta la poesia, però és la poesia com a sistema qui ho mou. Intento que la poesia, com a gènere de síntesi, expressi també les inquietuds morals, polítiques, socials, de la nostra època. Jo agafo tots dos mons, biològicament, míticament: raó i follia. Prefereixo més treballar en dispersió que no la publicació dintre de l'ordre.

—El que vostè planteja és un gran problema per a un editor convencional?

—M'agradaria que els editors fossin poetes, en el bon sentit de la paraula perquè hi ha molts que ho són.

—Parle'ns de Joan Brossa.

—Uf! És molt gran Brossa! És un dels personatges cabdals del nostre segle, i si en comptes d'haver nascut a Catalunya, hagués nascut en una de les cultures fortes seria tan considerat com ho és el John Cage o el Joseph Beuys. La gran aportació de Brossa és que sap redimensionar les coses més petites

“Vull escriure el que em sembli assegut al piano”

Eeh... això ho va escriure —per explicar la negativa a entrar a l'Acadèmia Francesa— el gran Barbey, escriptor de just abans de l'era de la màquina d'escriure i altres teclats, o sia que es tracta realment del piano, si no és que és una manera de dir “la taula d'escriure”.... encara que jo crec que sí, que devia escriure literalment sobre la tapa del piano. I és que en poesia l'única regla és la que va formular el gran No-nell: “pinto i prou”.... A Miró, que tenia com a guia del seu art la poesia de Bécquer, li agradava citar allò de Baudelaire que diu que “el gravat és l'escriptura pura de l'esperit”.... que és una frase que li hauria agradat molt a Blake, encara que el terme d'*escriptura* aquí es refereixi en general al fet d'expressar-se amb una eina allargada i acabada en punta... Però és el que diu Clyfford Still, que en pintura “que carall!, no es tracta sols de pintura: qualsevol imbècil pot posar colors en una tela”.... També ho deia el gran Malevitx, un dels suprens escriptors filosòfics: “L'art s'ocupa ni més ni menys d'un i el mateix assumpte que qualsevol altra cosa”.... o com diu el nostre gran escriptor, Dalí: “El cervell no pensa: funciona”.... que és una frase que fa pensar. El meu avi solia repetir-ne una del filòsof Zubiri en què aquest (Zubiri) demostra una fina intuïció filomusical: “*lo que está en sí no está en mí*”.

Assegut doncs al piano, l'autor de *Les diabòliques* escrivia amb ploma i amb tintes de colors, i els seus manuscrits són obres pràcticament mestres de les arts visuals, tenint present, com dirien Picabia, Malevitx i molts altres, que “la mestria artística en si és una cosa grollera”.... perquè les persones que toquen el sagrat no solen ser sacerdots professionals ni afeccionats, i sovint els creients són els enemics del sagrat...

i fer-les molt, molt, molt grans. Para atenció en allò que la societat burgesa detesta. Brossa és escatologia i escatofília. Tots nosaltres som orgànics i ens convertirem en merda. Ell es fixa molt en allò que representa la brutor, la lletjor, l'objecte funcional perdut en la societat industrial. Sap, en la tria d'aquestes matèries, donar-los una càrrega d'intensitat poètica extraordinària. És un innovador extraordinari i immens en el món del teatre, en el món de la poesia escrita, en el món de la poesia com a codi visual.

—Què aporta Vicenç Altaió a la poesia de final de segle?

—Una cosa és que l'estètica és política, i que de la mateixa manera que ja hem viscut uns períodes històrics (el de la religió, el

de l'ètica i el de la política), jo crec que avui podem viure un moment molt nou per a l'home que és l'espai de l'estètica.

Ricard Huerta